

Sygn. akt I C 1488/10

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie :

Przewodniczący : SSR del. Michał Jank

Protokolant : sekr. sąd. Magdalena Szulta

po rozpoznaniu w dniu 10 listopada 2016 r. w Gdańsku, na rozprawie

sprawy z powództwa (...) SA. w W.

przeciwko E. F.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną i o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda (...) SA. w W. na rzecz pozwanej E. F. kwotę 7217 zł (siedem tysięcy dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

Powód (...) sp. z o.o. w S. wniósł pozew przeciwko E. F. o uznanie za bezskuteczną w stosunku do niego czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela - powoda w postaci sprzedaży przez J. F. na rzecz pozwanej 1192 udziałów w (...) sp. z o.o. w P. za cenę 596.000 zł zgodnie z umową z 14 października 2005 r. - celem uzyskania ochrony wierzytelności powoda względem J. F. na kwotę 5.700.000 zł wraz z odsetkami i kosztami. Wniósł także, jako żądanie ewentualne, o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 596.000 zł celem zaspokojenia wierzytelności powoda.

W uzasadnieniu wskazał, iż J. F. jest wierzycielem powoda na kwotę 5.700.000 zł z tytułu poręczenia weksla przez tę osobę. J. F. kwoty tej nie uścił. Nie posiada on żadnego majątku. Kilka tygodni po wezwaniu J. F. do zapłaty należnej od niego kwoty, ten sprzedał na rzecz swojej żony - pozwanej 1192 udziały w spółce (...) za cenę 596.000 zł. Wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny lub niewypłacalny w wyższym stopniu niż przed zawarciem umowy sprzedaży. Pozwana jako zona dłużnika wiedziała o działaniu dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. Zdaniem powoda zachowanie pozwanej, która udziały w spółce (...) zbyła następnie kolejnemu podmiotowi, traktowane może być jako wyrządzenie szkody powodowi ewentualnie uzyskanie korzyści majątkowej bez podstawy prawnej kosztem majątku powoda.

W odpowiedzi na pozew oraz w dalszych pismach procesowych pozwane E. F. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu przyznała nabycie od J. F. 1192 udziałów w spółce (...). Celem jej jednak nie było pokrzywdzenie powoda, a zabezpieczenie interesów majątkowych pozwanej. Nie wiedziała nic o rzekomym zadłużeniu J. F. wobec powoda. Podnosiła, iż była to czynność odpłatna, o ekwiwalentnym charakterze. Zarzucała też, iż spółka (...) przynosiła w 2009 r. straty, a więc sprzedaży udziałów w tej spółce nie była działaniem z pokrzywdzeniem powoda.

W toku postępowania pozwana zakwestionowała także istnienie wierzytelności powoda wobec pozwanego J. F..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 14 października 2005 r. zawarta została pomiędzy J. F. a pozwaną E. F. umowa sprzedaży 1192 udziałów w (...) sp. z o.o. w P. za kwotę 596.000 zł.

/dowód: umowa sprzedaży - k. 14/

Przed Sądem Okręgowym w Gdańsku toczyła się sprawa z powództwa (...) sp. z o.o. w S. przeciwko J. F. o zapłatę kwoty 5.700.000 zł wraz z odsetkami od dnia 21 września 2000 r. do dnia zapłaty. Roszczenie opierało się na wekslu opiewającym na taką kwotę poręczonym przez J. F..

Wyrokiem z dnia 12 lutego 2010 r. Sąd Okręgowy uwzględnił roszczenie co do należności głównej oraz odsetek od 21 września 2001 r. Na skutek wniesionej apelacji wyrok ten został zmieniony w ten sposób, iż oddalono powództwo w zakresie odsetek.

Na skutek wniesionej skargi kasacyjnej sprawa została przez Sąd Najwyższy uchylona do ponownego rozpoznania przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku.

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 12 czerwca 2015 r. zmieniono wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku z 12 lutego 2010 r. także w ten sposób, iż oddalono powództwo co do żądania zapłaty kwoty głównej 5.700.000 zł .

Powyższy wyrok jest prawomocny. Wniesiona od wyroku z 12 czerwca 2015 r. skarga kasacyjna została odrzucona postanowieniem z 12 maja 2016 r. Zażalenie na to orzeczenie zostało odrzucone postanowieniem z 31 sierpnia 2016 r. ; postanowienie to zostało doręczone pełnomocnikowi powoda w dniu 15 września 2016 r.

/dowód: wyrok z 21.02.2010 r. z uzasadnieniem - k .115-156; wyrok z 12.06.2015 r. - k. 759-760; postanowienie z 12.05.016 r. - k. 847; postanowienie z 31.08.2016 r. - k. 849; potwierdzenie odbioru - k. 869-870/

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny niezbędny dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy został ustalony na podstawie

dokumentów, których treść nie była kwestionowana. Poza sporem była w szczególności treść umowy z 14 października 2005 r. łącząca J. F. i pozwaną. Podkreślić też należy, iż dokumenty te w przeważającej części stanowią dokumenty urzędowe korzystające z domniemania prawdziwości i legalności. Dowody te były wystarczające dla merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy.

W niniejszej sprawie powód domagał się przede wszystkim uznania umowy z 14 października 2005 r. za bezskuteczną w stosunku do niego jako zdziałanej z jego pokrzywdzeniem; roszczenie opierało się więc na art. 527 kc. Zgodnie z tym przepisem gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć.

Podstawową przesłanką do zastosowania powyższego przepisu jest więc istnienie wierzytelności wobec osoby, która dokonała czynności prawnej z osobą trzecią. W przedmiotowej sprawie dla zastosowania tego przepisu należało wykazać, iż powód posiada wierzytelność wobec dłużnika J. F., który sprzedał pozwanej udziały w spółce. Ciężar wykazania tej okoliczności spoczywał na powodzie.

Zdaniem Sądu powód istnienia tej wierzytelności nie wykazał. Sprawa I C 405/06 tocząca się z jego powództwa przeciwko J. F. ostatecznie zakończyła się oddaleniem roszczeń powoda w całości. Z art. 365 § 1 kpc wynika, że orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Powyższy przepis

oznacza, iż w niniejszej sprawie Sąd związany jest wyrokiem oddalającym powództwo przeciwko J. F.. W konsekwencji nie może dokonać ustaleń odmiennych tj. ustalić, iż powodowi roszczenie wobec J. F. jednak przysługuje. Takie ustalenie pozostawałoby w sprzeczności z orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie I C 405/06, a tym samym stanowiłoby to naruszenie art. 365 § 1 kpc.

Brak wierzytelności powoda wobec J. F. oznacza, iż nie można mówić o zawarciu umowy z 14 października 2005 r. z pokrzywdzeniem wierzyciela. Tym samym powództwo należało oddalić.

Brak wierzytelności wobec J. F. oznaczał także konieczność oddalenia powództwa przeciwko pozwanej o zapłatę kwoty 596.000 zł jako odszkodowania należnego powodowi ewentualnie jako zwrotu bezpodstawnego wzbogacenia pozwanej kosztem powoda. Zarówno bowiem zasądzenie odszkodowania jak i zwrotu bezpodstawnego wzbogacenia wymagałoby wpięrcw ustalenia, iż powodowi przysługuje określona wierzytelność, której nie może zaspokoić z majątku dłużnika.

Wiążące dla Sądu ustalenie, iż powodowi nie przysługuje wierzytelność wobec dłużnika, zwalniało Sąd z obowiązku dokonywania dalszych ustaleń faktycznych oraz ich oceny z punktu widzenia pozostałych przesłanek określonych w art. 527 kc. Z powyższych względów oddaleniu podlegały wszystkie pozostałe wnioski dowodowe zgłoszone przez strony; przeprowadzenie tych dowodów byłoby bowiem bezprzedmiotowe i niecelowe, skoro i tak Sąd związany był ustaleniem, że wierzytelność powoda wobec J. F. nie istnieje.

Z uwagi na powyższe na mocy wskazanych powyżej przepisów Sąd orzekł jak w pkt I wyroku.

Rozstrzygając o kosztach procesu Sąd orzekł na mocy art. 108 § 1 k.p.c. 98 § 3 k.p.c., a także § 2 i 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. opłaty za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163 poz. 1348 ze zm.). Uznając powoda za stronę przegrywającą spór Sąd zasądził od niego na rzecz pozwanej koszty zastępstwa procesowego - 7217 zł.